

1. Sanne Søndergaard: Negle

Teksten er fra novellesamlingen Nej (2020). Sanne Søndergaard (f. 1980) er dansk forfatter, komiker og debattør.

Hun bider i siden af tommelfingerneglen og trækker kanten af. Den kommer af i ét stykke, helt glat. Så er det videre til pegefingern, samme manøvre, men den kommer skævt af. Hun må bide fra den anden side og trække. Den tilbageværende neglestump er hakket og riflet. Hun nibler den nogenlunde jævn, inden hun går
5 videre til fuck-fingern. *Fuck alting, fuck det hele.* Hun samler en lille bunke af neglestykkerne på bordet foran sig ved siden af den tomme cup noodle. Bagefter børster hun dem ud til kanten af bordet og meget forsigtigt ned i plastikbeholderen, som hun stopper langt ned i køkkenskraldespanden, som om hun har noget at skjule. Som om gerningen kan skjules, nu hvor alle hendes negle
10 er korte igen. Hendes mor kommer til at lægge mærke til det.

Hun kan ikke lave det bevis. Hun var der ikke den dag, Britt gennemgik det. Hun fik Annas noter, men noterne viser noget helt andet, end det der står i bogen. Anna sagde noget om, at Britt havde sagt, at man ikke skal bruge grundbogens metode; at man skal gøre det, sådan som hun gør det, sådan som det står i Annas
15 noter, men hun kan ikke få det til at give mening. Kun hvis $f(x)$ er b ...

– Så er jeg hjemme, råber hendes mor, og hun taber tråden.

Moren vil have, at hun kommer ud og hjælper med maden, kan hun mærke, så hun går ud og hjælper. Hun hakker løg, hun rører fars, hun putter smør på panden, så ser moren det. Moren tager et øjeblik fat i hendes venstre hånd og lader sin
20 tommelfinger løbe hen over de sørgelige neglerester, men hun siger ikke noget, hun sætter i stedet tallerkener på bordet.

Hun bider ikke negle mere, de har overkommet den uvane. Det er bare nogle gange, når nogle af dem alligevel er knækket, at hun giver sig selv lov til at bide de andre af. Hun ville alligevel skulle klippe dem ned for at undgå, at hånden ligner
25 et skævt tandsæt. Det sker måske kun to-tre gange om året, at hun tillader sig selv at sætte tænderne i dem. Resten af tiden filer hun dem stille og roligt én gang om ugen, så de holder en pæn længde og ikke flosser og flækker. Men når hun så giver sig selv lov til at bide dem, får hun den vildeste lykkefølelse i maven, en lille varm kugle. Hun er nødt til at tage imod den, for lykke kommer altid kun i små
30 stjålne pakker: Når hendes far og Rikke ikke er hjemme, og hun kan tage karbad i deres badeværelse, når hun sidder og læser i forårets første solstråler, når hun ser en hundehvalp, og ejeren giver hende lov til at klappe den. Neglene.

– De brænder på!

Moren puffer hende væk og overtager frikadellerne, som helt klart er brankede,
35 og hun synes ellers, hun koncentrerede sig.

– Nogle gange ved jeg simpelthen ikke, hvad du bruger dit hoved til, siger moren med ryggen til hende og fronten mod komfuret, og det ved hun heller ikke selv.

Hun tror, hun bruger det til at prøve at regne ting ud.

40 – Flyt dig, store drog, siger Mikkel og maser sig hen på sin plads i hjørnet, fordi

de stadig har de samme pladser, som da de var mindre, selvom han er højere end hende nu og altid kommer ud for at spise senere end hende.

For et halvt år siden foreslog hun impulsivt, at de skulle bytte plads, men så begyndte han at græde, og moren var nødt til at sidde med ham inde på værelset i
45 en halv time. Bagefter kom hun alene ud og sukkede på den der opgivende måde, inden hun spiste færdig.

– Du skal passe på din lillebror, han har det svært lige nu, sagde hun et par dage senere, som om det var noget, hun lige var kommet i tanke om, og ikke havde noget at gøre med hendes pladsbytteforslag, selvom det selvfølgelig havde
50 alt at gøre med det.

Filosofien i huset er, at hvis alting aldrig ændrer sig, så opdager ingen nok, at intet er det samme.

Dengang hun bed negle hver dag, dengang hun var afhængig, før de overkom uvanen, kunne hun ikke mærke lykkefølelsen, når hun gjorde det. Det er først nu,
55 hvor hun kun giver sig selv lov en gang imellem, at varmekuglen trækker fra maven og ud i hele kroppen, at kroppen slapper af. Hvis hendes negle voksede hurtigere, kunne hun gøre det oftere. Måske hvis hun spiste Silica-tilskud¹, ville de vokse hurtigere. Måske kunne hun bide sine tånegle igen. Hun gjorde det som lille, krummede sig helt sammen og drejede tærne én efter én ind i munden. Store-
60 tåneglen var så hård, at det næsten gjorde ondt i tænderne. Den tanke er simpelthen for ulækker. Det er pinligt, at hun gjorde det. Hun vil ikke tænke mere på det.

– Skat, er du sød at tage af bordet?

Moren siger det med det tonefald, hvor det egentlig ikke er ment som et spørgsmål.

65 – Kan Mikkel ikke gøre det i aften, spørger hun alligevel, selvom Mikkel aldrig i sit liv har taget af bordet, fordi han altid går ud og skider, lige efter de har spist.

– Jeg har et matematikbev...

– Mikkel skal til fodbold, det ved du da, svarer moren, og det er også rigtigt, det ved hun godt, at han skal.

70 – Og jeg skal nå at ringe til mormor, inden vi kører, fortsætter mor. – Og det vil være en rigtig stor hjælp, hvis ...

– Ja-ja, jeg gør det.

– Du behøver ikke begynde med den attitude nu, siger moren straks. – Hvis du ikke kan overskue at hjælpe lidt til, kan du da lade det stå, så må jeg tage det, når
75 vi kommer hjem.

Nej-nej, det er fint. Jeg tager det, siger hun og smiler, og hun bliver ved med at smile, indtil hendes læber begynder at sitre, så rejser hun sig og tager glasset med rødbeder og glasset med asier og stiller dem begge i køleskabet.

– Jeg skal lige skide, siger Mikkel helt overflødigt og forlader køkkenet, mens
80 moren ringer til sin mor, og hun kan se for sig, at hun kaster op foran hele klassen, når hun skal lave det bevis i morgen på tavlen. Hun ser sig selv dumpe, hun ser sig selv droppe ud, hun har ikke nogen venner, hun har ikke nogen fremtid.

¹ Silica-tilskud: et kosttilskud, der bl.a. bidrager til at styrke hår og negle.

Hun skriver til Anna, at hun er nervøs for beviset, at hun ikke har forstået det. Det tager længere tid at skrive. Når hendes negle på ét øjeblik går fra at være halvlange
85 til helt korte, kan hun ikke ramme tasterne rigtigt på mobilen. Der går altid et par dage med at tilpasse sig. Hun kan bedst lide, når de har den længde, hvor de klikker mod skærmen, når hun skriver. De små dak-dak-lyde er sejrssangen, der fejrer, at hun vandt over sig selv. At den uvane ikke skulle bestemme over hende. Den skal ikke definere hende.

90 Anna svarer.

cheer up hvor slemt kan det gå

Det kan gå rigtigt slemt, hun kan det ikke, hun bliver til grin. Men det skriver hun ikke til Anna. Til gengæld skriver Anna igen lidt efter.

britt r cool. husk frank fik 1 chance mere. hvis du bommer den kan du oss be om
95 mer tid

Det er underordnet, at Britt er cool, for det må ikke ske, at hun ”bommer den”. Hun skal lære det bevis, hun skal forstå det. Hun må aldrig tage en sygedag igen, ligegyldigt hvor dårligt hun har det. Hun kan ikke stole på, at de andre vil hjælpe hende, hun er nødt til selv at være der til at tage noter.

100 Hun tørrer køkkenbordet af. Der ligger en elastik fra persillebundtet. Hun sætter den på sit håndled. Da hun sidder ved skrivebordet, er den der stadig. Hun begynder at trække i den, helt ud, til den bliver tør og hvid, og så slipper hun. Den smælder ned mod håndleddet lige på pulsåren, det svier, det bliver hun nødt til at gøre igen. Hun kan godt koncentrere sig nu, $f(x)$ og $b \dots$

105 Døren hamres op ude i entreen, rammer væggen ind mod hendes værelse med et ordentligt bonk.

– Du er den værste mor i verden, råber Mikkelt ude i entreen.

Han tramper igennem lejligheden og knalder døren i ind til sit værelse.

– Nå, men jeg er sgu den eneste mor, du har, råber moren efter ham.

110 Hoveddøren lukkes i, et øjeblik er der stille, så råber Mikkelt fra sit værelse:

– Jeg flytter hjem til far!

Hun kan høre moren sukke gennem væggen, eller også er det noget, hun forestiller sig.

– Jamen, held og lykke med det da, siger moren stille.

115 Nu må hun vende tilbage til det bevis og koncentrere sig, det er sidste chance for at fatte det, inden hun bliver for træt, og hendes øjne begynder at flimre. Hun snapper elastikken, én, to, tre gange. Tag dig nu sammen, siger hun til sig selv, men så rejser hun sig og går ud i gangen. Moren står stadig med jakken på og stirrer ned mod Mikkels værelse.

120 – Vil du ha’ en kop kaffe, mor?

– Åh, ja, tak, skat. Det er sødt af dig, siger hun.

Moren krænger jakken af og hænger den på knagen, lægger armen om skulderen på hende.

– Du er sådan en god pige.

125 Tuschen i hendes hånd er fugtig, den skriver ligningen op. $f(x) = b \cdot a^x$, og så er $b = y_2 \dots$ divideret med $\dots$ noget med a . Hun tjekker sine noter, men kan ikke finde ud af, hvor hun er kommet til. Det må være a^x , men det er jo det samme to gange. Det

så ikke sådan ud i Annas noter. Hun prøver at hente det op som et foto i hukommelsen, mens hendes tørre tunge prøver at forklare, hvad hun laver, men
130 hun ved, at hun famler. Britt ryster på hovedet hende fra vinduet.

– Hvad var det, jeg sagde i mandags? I skal ikke bruge det, der står i bogen, siger hun.

Hun standser op, og hun nikker, så sender Britt hende ned på plads med en håndbevægelse. Med et højlydt suk visker Britt alt det ud, hun lige har skrevet på
135 tavlen.

– Så tager vi den helt forfra, siger hun.

Hun griber hårdt om sin pen, denne gang må hun forstå det. Hun skal forstå det. $f(x)$ og b og y_2 ...

Hvis hun dropper ud, kan hun måske få fuldtids i Netto, hvor hun er i
140 weekenderne. Hun kan godt lide at sidde ved kassen, det er ikke det samme som at blive advokat, men hun behøver ikke forstå så mange ting, nu hvor hun allerede har forstået, hvordan kassen virker. Det er hende de andre spørger, når de ikke kan finde ud af at slå retur.

Elastikken svirper mod håndleddet inde i striktrøjens ærme. Hun er tilbage.
145 Hun lytter, hun skriver, hun forstår det nu.

Netto er ikke en mulighed. Hun skal på uni, det skal hun.

– Må jeg lige tale med dig to sekunder, siger Britt, da timen er ovre.

De andre pakker deres ting og forlader klassen, hun pakker også sine, men bliver siddende. Britt læner sig op ad katederet foran hende.

150 – Jeg bliver nødt til at sætte dig en karakter ned i årskarakter, siger Britt.

Hun synker og nikker og lader hovedet blive nede efter det sidste nik, hun kan ikke se på Britt.

– Det, du leverede i dag ... Ja, jammerligt er det ord, der kommer til mig, siger Britt, og så ler hun på sådan en overvenlig måde, som om det blødgør det, hun lige
155 har sagt.

– Må jeg ikke få et forsøg mere, spørger hun, mens hun stadig ser ned.

– Hvad? Det hørte jeg ikke. Du er nødt til at tale højere, min ven, man kommer ingen vegne i den her verden med sådan en musestemme. Slet ikke som kvinde.

– Jeg vil gerne have en chance mere, siger hun og ser Britt i øjnene og mærker,
160 at stemmen er fast og også tilpas høj.

Britt ser på hende, skanner hende ligesom.

– Nej, det går ikke, siger hun så. – Du har fået din chance, og vi skal videre til logaritmefunktioner nu.

– Du gav Frank en ekstra chance, siger hun.

165 Hun ved ikke, hvor hun får modet fra. Men det virker vigtigt at sige det. At Britt lod Frank stå og fumle sinus og cosinus helt ihjel og gav ham en uge til at øve sig og så blive efter timen og vise hende, at han kunne det. Frank er håbløs til matematik, men de hjalp ham alle sammen igennem beviset, og han klarede det. Britt sagde dengang, at man godt kan fejle, hvis man bare er i stand til at samle sig
170 selv op igen.

– Jeg vil gerne samle mig selv op igen, siger hun og smiler så overbevisende, hun kan til Britt.

Britt smiler tilbage, et skævt smil, lægger sit hoved lidt på skrå.
 – Søde ven. Nogle ting er man bare nødt til at lære første gang.

175 Britt slynger sin taske over skulderen og går ud af klassen. Hun prøver ikke at græde, hun siger til sig selv igen og igen, at det er for dumt at græde. Og hun tvinger sine hænder til at blive i skødet, hun ser ikke engang på dem. *Stop, stop, stop så*. Det er ikke verdens undergang, slet ikke, hendes gennemsnit er stadig godt nok til jura, hvis hun holder karaktererne i alle de andre fag. Hun skal bare

180 ikke fejle andre steder. Ikke fejle.

– Hvordan gik det i skolen, spørger moren, mens de dækker bord.
 Hun siger, at det gik fint, fordi i det mindste kastede hun ikke op foran alle. Det sidste siger hun ikke. Men det er ikke verdens undergang, der er styr på det.
 Hendes håndled er ildrødt, der er også gået en lille smule hul på huden. Efter

185 skole byttede hun elastikken ud med en tykkere, som hun fandt i bunden af skuffen med plastikposer og stannioler.
 – Mikkell er begyndt at barbere sig, siger moren.
 – Nå, svarer hun.
 Hun er egentlig ligeglad med brorens pubertet, hun har ligesom nok i sin egen.

190 – Far var forbi med sådan et sæt med rigtige barberblade og den slags. Jeg tror, det er noget, de to har sammen.

Moren siger det på sådan en måde, at hun tænker, at moren gerne ville have haft noget tilsvarende sammen med Mikkell eller med hende selv. Hun lægger sin hånd på morens arm og smiler, fordi hun vil vise hende, at hun godt forstår. Hun

195 vil sige uden ord, at moren har gjort det okay. Det har været hårdt, men de har klaret sig.
 Moren ser på hendes hånd.
 – Det ser herrens ud med de negle, siger hun og går hen efter glassene.